

Třeba to v nebi sledují . . .

Modlitby za smíření v Blaibachu, 18.10.2003

Od Davida Floryka, Ostrava

„Moje máma musela odejít z Čech, všechno jí vzali, ztratila kus života, svou identitu ... já vám dnes odpouštím, žehnám vám, milí sourozenci, a přeji české zemi ze srdce všechno dobré.“ Překladatel překládá do češtiny větu po větě modlitbu vyslovenou německy. A pak další a další. Jeden po druhém se tito němečtí křesťané – muži ve věku našich otců – modlí, mnozí z nich se slzami v očích. Dívám se na ně; ještě před chvílí jsme všichni společně spořádaně poslouchali kázání, a teď si náhle připadám jako v jiném světě...

Blaibach je malinké, upravené bavorské městečko, asi 30 kilometrů od Folmavy. V sobotu 18. října se v něm sešli vedoucí, pastoři a starší sborů z Horní Falce na modlitební snídani, kterou čas od času pořádají. Tedy nic neobvyklého: sál se postupně plní, lidé se přátelsky zdraví. Schází se jich povětšinou kolem 30, dozvídám se, a ani dnes tomu, zdá se, nebude jinak. V družném hovoru usedají k snídani, aby se pak přesunuli do vedlejšího sálku, patřícímu místnímu křesťanskému centru Ichthys. Po krátkém úvodu místních dostává slovo host – bývá zvykem vždy pozvat někoho, kdo přinese krátké biblické slovo a uvede shromáždění do modliteb. Až potud je vše tak, jako obvykle.

Ani dnešní host zde není nováčkem. Pavel Neústupný, rodilý Čech žijící již přes 30 let v Německu, se „přeshraniční spolupráci“ věnuje léta - už od dob, kdy se jako jeden z vedoucích berlínského sboru Philadelphia podílel na tajné podpoře církvi i pašování křesťanské literatury do komunistického Československa. I místní jej znají, už zde mluvil vícekrát. Mezi přítomnými je i pár lidí, kteří znali Johna MacFarlana, jehož srdce rovněž hořelo pro tu malou zemi, ležící za hradbou Bavorského (my říkáme Českého) lesa.

Přesto je však dnes něco jinak. Pavel nepřišel sám, postupně se k němu připojí šest dalších hostů z Čech. A taky téma je dnes výjimečné – Pavel vypráví o tom, co poslední měsíce tíží jeho srdce, mluví o uzdravení vztahů mezi Čechy a Němci, o naší minulosti, o strachu, o smíření.

Rozhlížím se po hostitelích, přemýšlím, co to pro ně znamená. Jsou to Němci, vědí o válce své, jistě už tisíckrát slyšeli o tom, co tehdy kdo a jak a proč. V době, o které Pavel vypráví, byli malými dětmi. Týká se jich to? Co pro ně znamená „odsun“? Co si o nás myslí, co vědí o zemi za horami na severu? Pavel mluví o nás, o Češích, je opět „jednostranný“, jak je jeho zvykem a jak mu někteří mají za zlé: nezajímá jej německá vina, mluví o tom, co jsme v nedávných dějinách pokazili my Češi.

Dobrat se pravdy, jak to tehdy přesně bylo, je nesnadné - a ani se o to Pavel nesnaží. Že se však tehdy stalo „něco“, co se stát nemělo, to víme dnes všichni – a „tam“, v pohraničí, to lze téměř nahmatat. Víím, že se nám sousedovic trávník občas zdá zelenější, ale tady to snad není klam – projížděl jsem tím krajem a rozumím, o čem mluví jeden z českých hostů, kazatel sboru v Domažlicích, když říká: „Nad Sudetami visí prokletí, je to zakletá země ...“.

Kazatel připomíná starodávný příběh z 2. Samuelovy 21, 1-14, kde se král David ptal lidí, jimž jeho předchůdce Saul ublížil: „Jak dosáhnu smíření, abyste dobrořečili naší zemi?“ V Izraeli byl tehdy po tři roky hlad, neboť země byla obtížena vinou, lpěla na ní krev; Saul totiž porušil danou přísahu a dal Gibeonské pobít. David proto prosil potomky pobitých a podvedených o smíření a nabídl zadostiučinění. Popravou sedmi Saulových synů byla spravedlnost naplněna, Hospodin vyslyšel Davidovy modlitby za zemi a požehnání se Izraeli navrátilo.

Hledat paralely ve starozákonních příbězích může být ošidné, dějiny nebývají černobílé, avšak přece: Vykořeněné pohraničí, mnohokrát proklínané těmi, kteří z něj prchali, za války i po ní; zakletá země, kde poválečným odsunem zmizelo více než 1500 obcí. Není to země hladu, toužící po opuštění?

Není vyhnání tří milionů občanů porušením „královského slova“? Jistě, ne všichni byli bez viny, ale ani Gibeoňané zdaleka nebyli svatí – přesto křivda vůči nim uzavřela nebesa! Není na místě oslovit ty, kterým bylo ublíženo, a hledat smíření? David je tehdy vyhledal, mluvil s nimi, ptal se jich, prosil. A co my? Zkoušíme dnes totéž, když Čech Pavel Neústupný naším jménem prosí Němce: „Odpusťte nám, prosím, a požehnejte české zemi, ať se nad ní opět otevřou nebesa!“

Zadostiučinění. Co s tím dnes? Chvála Bohu, Kristův kříž je tím nejdokonalejším zadostiučiněním, k němu se utíkáme, u něj končí vina každého z nás. „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme těm, kdo se provinili proti nám ...“

Stojíme v hloučku před kazatelnou. Umím německy jen pár slov, ale tváře a gesta těch, kteří nás obklopují, mluví samy za sebe. A naši hostitelé, Bavoři jako ze škatulky, stejně vypulírovaní jako jejich domky a políčka, se rázem mění, mají náhle slzy v očích, chtějí se nás dotknout, stisknout ruku, požehnat nám. Mluví k nám, každý to chce říci, musí to zaznít. A tak česko–německo–anglicky prosím za odpuštění a odpuštění přijímám, omlouvám se a děkuji, stydím se a zároveň jsem hrdý.

Blaibach je malinké městečko a ani my z Čech nejsme zrovna nejvybranější reprezentací; ale kdo ví, třeba to v nebesích sledují a berou to vážně...

david.floryk@post.cz

Vyšlo v Životě víry č. 12, prosinec 2003. Přetisk s povolením autora i redakce.